PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ФАРМЕРСЬКА СТОРІНКА

УКРАЇНСЬКІ ФАРМЕРІ І З'ЇЗД ТОВАРИСТВА УКР. РОБ.-ФАРМ ДІМ.

Осталося ще двайцять днів до з'їзду Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім від часу, коли ця стаття йде до друку, а останеться всего лише два тижні, як вона буде прочитана фармерами, читачами "У.Р.В." Час короткий, але і за той час можна ще буде дещо зробити, коли взятись зараз за роботу.

Чи приїдуть на з'їзд Товариства Укр. Роб-Фарм. Дім представники фармерських організацій? Ми ставимо це питання, а відповісти на него повинні самі фармерські товариства. Ми скажемо, **що повинні приїхати, коли їм дорога справа організації і освіти.** 500 фармерських делеґатів ми не сподіємося, бо до цего часу ні на одному ще з українських фармерських з'їздів в Канаді такого числа делеґатів не було, хіба що на папері. На наших організаційних з'їздах паперові делеґати ні від робітників, ні від фармерів ролі не грають, бо ми, що називається, матеріялісти, попід хмари не літаємо, палат в повітрі не будуємо, але ходимо по землі і говоримо та вирішуємо найбільш пекучі справи, які дотичать робітників і фармерів, отже справи здійснимі.

Коли хто переглядав звіти з минувших з'їздів Стоваришення Укр. Роб. Дім, то бачив, що на тих з'їздах були присутні лише десятки делеґатів, хоч підчас з'їзду в салі були сотки членів і членкинь. Отже, здається, мале число, коли порівнати його до числа "делеґатів" "патріотично-католицьких" з'їздів, яке вони проголошують в ґазетах.

Чому це так? — може дехто спитає. Ми на це зараз відповімо: По перше — тому, що нам немає потреби замилювати очей загалові глупою хвальковатістю. По друге — кого ми уважаємо делеґатом? Дійсним делеґатом, що має повне право рішаючого голосу, ми уважаємо того, кого вибрала філія, відділ чи товариство, які входять в склад організації і дали йому повні уповноваження.

Ті делеґати, яких вибрали на з'їзд такі організації, що не входять в склад Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім, але симпатизують з ним, уважаються делеґатами братніх організацій і мають право дорадчого голосу. Члени і членкині, як місцеві, так і поза місцеві, що власним коштом і бажанням приїзджають на з'їзд, за делеґатів не уважаються, хоч мають право забірати слово в дискусіях, однак не мають права голосувати. А нечлени — взагалі не мають права бути присутними в салі.

Ось як у нас ставиться справа з делеґатами.

Тому важним є не кількість присутних фармерських делеґатів, але кого вони репрезентують.

Ось маємо маленький примір. На иншому місци цеї сторінки містимо повідомлення зі Спеден, в Алберті, що там фармерське товариство скликає конференцію сусідних фармерських товариств, яка має спільно обговорити ріжні свої пекучі справи і вибрати делеґата на з'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім в Вінніпегу. Цей делеґат для нашої організації, якщо він буде вибраний і приїде, буде цінним делеґатом, бо він приїде від кількох фармерських товариств.

Пять таких фармерських делеґатів корисніші за 500, якими хваляться аранжери инших з'їздів, бо ті делеґати репрезентують гурти організованих людей, від яких вони мають припоручення і домагання. З'їзд принимає і розглядає їх домагання, а в заміну за це ставить до них свої домагання, які вони зобовязані відтак виконати.

ПРО ТЯЖКІ ЧАСИ...

"Тяжкі часи тепер" — скаржаться не тільки фармері, але й робітники. Так, тепер тяжкі часи. Коли вони тяжкі для одиниць, членів робітничих і фармерських товариств, то значить, що тяжкі вони й для їх організацій. А через те можуть в філіях, відділах і товариствах зайти такі рішення: "Тяжкі часи, тому не вишлемо цего року на з'їзд делеґата".

Такі рішення для самих місцевих організацій будуть тяжші за самі тяжкі часи і тяжко відобються на тих філіях і відділах, які переведуть таке рішення. Про це докладніше постараємося написати в слідуючому числі "У.Р.В.", бо ця стаття відноситься більш до фармерських товариств.

Коли-б не тяжкі часи, то обовязком було-б всіх тих фармерських товариств, які злучені з Товариством Укр. Роб.-Фарм. Дім, кожному вислати від себе на з'їзд делеґата. Коли-ж на перешкоді стоять тяжкі часи, то треба, щоб фармерські товариства взяли собі примір з товариства в Спеден. Одному фармерському товариству в Алберті чи Саскечевані не під силу вислати свого делеґата. В такому разі два, три або й чотири товариства можуть вислати одного спільного делеґата. Надзвичайних коштів подорожі делеґата ці товариства не понесуть, бо пізніше всі кошти подорожі понесе ціле членство Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім. Отже страхатися нема чого і висланя делеґата тих тяжких часів тящими не зробить.

Розуміється, там, де товариство чується в силі, є бажаним, щоб воно вислало делеґата самостійно. Там, де близько себе є робітничі і фармерські товариства, вони також можуть вислати спільного делеґата.

Щиро вітаємо також делеґатів від братніх фармерських і робітничих організацій, від тих, що симпатизують з Товариством Укр. Роб.-Фарм. Дім, що в деяких місцевостях навіть спільно працюють.

Товариші фармері! Перечитавши цю статтю, поговоріть в свому товаристві, порозумійтеся з сусіднім фармерським, або робітничим товариством чи товариствами і висилайте на з'їзд Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім до Вінніпегу свого делеґата. Сегорічний з'їзд буде важним з'їздом в історії розвитку нашої організації. Крім важних справ до вирішення, що є на програмі з'їзду, вже самі дискусійні статті в "У. Р. В." свідчать, що з'їзд має над чим говорити і що вирішувати. З тих статтей видно, що програму Ц.Е.К. прийдеться ще доповнювати. На порядок дня виринає справа кооператив.

Сегорічний з'їзд є не лише з'їздом Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім, бо як бачите з проголошених в "У.Р.В." програмів, цего року маємо цілий ряд з'їздів: в днях 26., 27. і 28. січня з'їзд Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім; 29. січня річні збори членів Українського Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства; в днях 30. і 31. січня конвенція Робітничого Запомогового Товариства. Праця заздалегідь заповіджена на цілий тиждень. Треба тільки, щоб до цеї праці з'їхалися дійсні, щирі і завзяті працівники.

Хай-же не стають вам, товариші фармері й робітники, на перешкоді тяжкі часи, бо ми лекших в близькому майбутньому не сподіймося.

Волинець.

СВЯТОЧНИЙ ДАРУНОК.

Годсон Бей компанія дістала на минуле Різдво дуже гарний дарунок, а саме дістала від правительства 6,639,000 урожайної землі в західній Канаді. Дало правительство цю землю згідно з угодою 1867 року, коли правительство згодилося заплатити компанії певну суму грошей та узгляднити инші претенсії щодо землі, щоб винагородити компанію за зворот чартеру.

Так та справа з претенсіями компанії тягнулася цілих 57 літ і витягнула для компанії поверх шість з половиною мілионів акрів урожайної землі. Земля, як каже телеґрама з Оттави від 27. грудня, має бути вибрана в урожайному поясі на заході здовж ріки Саскечевану, в районі Лейк оф де Вудс, попри Скалисті гори і коло американської границі.

Компанія Годсон Бей і без того має мілioни акрів землі по цілій Канаді і в урожайних поясах і в лісових, на далекій півночі і в центрах великих міст. Найкращі земельні обшари належать до цеї компанії, яка користається в Канаді надзвичайними привілеями. І от в додаток до тих багатств, вона дістає ще 6,639,000 акрів землі.

Що-ж вона буде робити з цею землею? Орати і сіяти на тих землях не буде, бо це-ж компанія, що складається з гурта багачів-мілionерів, — переважно лондонського аристократичного роду. Діставши ту землю, компанія буде її, розуміється, продавати тим, хто на землі працює, хто її обробляє та вирощує на ній найцінніший продукт — х л і б. Вона буде продавати ту землю при найкращій нагоді, тоді, коли за неї можна буде взяти найбільшу ціну, як це робили компанії в Канаді в останніх роках світової війни. Віддавши її на виплат фармерам, переважно сусідам, заморгечувавши їхні власні фарми, компанія буде визискувати тою землею фармерів і поповняти цими зисками свої засіки. Виплатить фармер землю — добре, не виплатить — компанія ще й його оброблену землю забере.

Річ не в тому, що правительство віддало компанії 6,639,000 акрів хоч би не культивованої землі, а річ в тому, що тим самим правительство віддало наперед на визиск компанії тих людей, що їх тепер воно спроваджує до Канади.

Крім того й тепер тисячі фармерів вже десятки літ мучаться на клаптях камінистої або лісистої землі, на мочарах і голодують, як от українські фармері між озерами Вінніпеґ і Манітоба — то чи не краще було-б дати їм землю, на якій вони вирощували-б споживчі товари?

Краще — то воно може й було-б, але це було-б по більшовицькому. А в цій країні закони демократичні, до яких багаті компанії завжди мають свої претенсії, тому на основі цих законів треба в першу чергу ці претенсії компаній задовольняти. А на претенсії голодуючих фармерів в Манітобі можна й зовсім уваги не звертати.

Цікаво, чи дістали який дарунок (крім обіцянки) ті голодуючі фармері, що посилали до манітобського уряду свою делеґацію? Я певний, що не дістали. А от Годсон Бей компанія дістала... ще й як дістала!

Мусій.

ЩЕ В СПРАВІ З'ЇЗДУ ТОВ. УКР. РОБ.-ФАРМ. ДІМ.

Останніми часами вміщено в "У.Р.В." кілька статтів про освітну справу в Т. У. Р.-Ф. Д. та як її повинен вирішити з'їзд. Я пильно слідив, чи не забере хто небудь в цій справі слова з фармерів. Та так от і не діждався, тому рішив сам дещо сказати.

Порушені товаришами питання є надто важні як для робітників, так і для фармерів. Кожний, хто більше менше познайомлений з життям українського населення по цей бік океану, бачить, на якому низькому ступневі розвитку зглядом освіти й свідомости воно тут находиться. Безсумніву, що є вже між робітниками і подекуди між фармерами такі одиниці, що стараються всіми силами здобути собі науку. Але дуже тяжко їм та наука приходиться, а маса таки несвідома. Тому такі вищі освітні курси, які необхідно є утворити хоч в двох містах — в Вінніпеґу і Едмонтоні, зробили-б великий крок вперед.

Серед фармерів надто відчувається брак умілих дірігентів, для яких є тут поле для праці і вони зробили-б серед фармерів гарну роботу.

Що-ж до висилання фармерських делеґатів на з'їзд Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім, то у нас зроблено так: В порозумінню з Провінціональним Екзекутивним Комітетом в Едмонтóні, товариство ім. Ів. Франка в Спеден на зборах 28. груд. рішило скликати передз'їздову окружну конвенцію із найблищих до себе фармерських товариств, на котру повинні з'їхатися делеґати і післати від свого округа одного фармерського делеґата на краєвий з'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім.

Ось яка думка фармера відносно з'їзду.

П. Стельмащук.

Спеден, Алта.

ФАРМЕРСЬКЕ ВІЧЕ.

Завдяки робітничо-фармерській організації — Товариству Укр. Роб.-Фарм. Дім, до нашої місцевости прибув організатор т. Т. Кобзей і відбув мітінґ 29. листопада. Його промову фармері вислухали з великим зацікавленням. Він слово за словом зясував фармерам теперішню систему визиску, як капіталісти обклали фармерів цілою сіткою банків, тростів, елевейторів, залізниць і тягнуть з него останні жили. А це тому, що визискувачі з'організовані і свідомі. Вони не діляться на національні і релігійні секти, бо їх бог — це долар, а релігія — визиск. Треба щоб фармері так само організувалися в свої організації а відтак лучилися разом з з'організованими робітниками.

Промовець закликав фармерів, щоб ставали членами Фармерської Юніі Канади, а потім пояснював фармерам, яке значіння і мету має Товариство Робітничо-Фармерський Дім в Канаді, та взивав, щоби вступали в цю просвітну організацію. Пояснив також, хто сіє ворожнечу між фармерами і робітниками та чому.

Може декому дивно, що організатор закликав фармерів ставати членами двох організацій, а це Фармерської Юніі Канади і Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім. А це тому, що ці дві організації працюють по відмінних галузях. Фармерська Юнія є організацією економічною, а Товариство Укр. Роб.-Фарм. Дім є організацією освітною. Щоби бути активним членом Юніі, щоб заставити її працювати для добра незаможніх фармерів, треба бути освіченим, а освіту й свідомість можна осягнути в Товаристві Укр. Роб.-Фарм. Дім. Коли ми будемо освіченими, то не допустимо керувати юніею ріжнім галапасам.

Після промови присутні давали товаришеві запити, на які він влучно відповідав. Присутні зложили організаторові 7 доларів на дальшу подорож, за що їм щира подяка.

На закінчення кличу товаришів фармерів ставати всім членами Фармерської Юніі Канади і заснувати в себе відділи Товариства Укр. Роб.-Фарм. Дім, викорінити з між себе незгоду, а завести спільне читання книжок, ґазет, давати вистави, як це роблять фармері в ин. місцевостях. Передплачуйте, товариші фармері, "Українські Робітничі Вісти" і "Робітницю" і ширіть згоду між собою на погибель нашим ворогам.

П. Бордиюк.

Виловбрук, Саск.

ЧИМ ЗАНЯТІ НАШІ ФАРМЕРІ.

Отримав я лісту для листопадової кампанії на користь преси і перечитав, щоб кожний передплатник придбав хоч одного нового передплатника. Рішив і я працювати для своєї преси. Але що-ж то мені одного, я повинен придбати хоч пятнайцять. І є з кого, бо тут фармері все Українці.

Почав я приєднувати... І приєднав одного. Чому я не приєднав більше? А тому, що наші фармері не мають часу читати. Кажу одному: "Передплатіть собі ґазету".

"А дайте мені чисту годину, я не маю коли ґазету читати".

"Мені не до ґазети" — каже другий. А третій і слухати не хоче.

Чи відгадуєте, товариші, чому нортбенські фармері не мають часу читати ґазети. По перше — день тепер короткий, по друге, вечерами нема часу, бо зійдуться до хати і покурчика в "мечики" або "голої" ґрають. Також треба бігати і доглядати чи "кисне", щоб не затвердло, не захолонуло за ніч, бо рано не потече, і тоді хоч губами його лижи. А то ще тут бувають і такі дива, як вломитися до вчительської хати і там наробити бешкету, хоч той вчитель зробив фармерам "злого" хіба те, що вчить їх дітей читати й писати.

Але я все-ж таки одного передплатника придбав і з часом придбаю більше та ще й той один придбає одного і таки колись будуть наші нортбенські фармері читати ґазету.

Нортбенець.

Норберт, Алта.

"Укр. Роб. Вісти", це одинока українська ґазета в Канаді, що виходить три рази на тиждень. Нехай буде вона в кожній хаті робітника і фармера!

Кожний клясово свідомий робітник повинен передплачувати і читати робітничу ґазету

The WORKER

Офіціяльний орган Комуністичної Партії Канади.

Передплата на рік виносить $2.00, на піврік $1.00.

Зашліть передплату таки ще нині!

Адреса:

THE WORKER,
Room 301, Tyrrell Bldg,
95 King St., East.
Toronto, Ont.

М. ІРЧАН. 3)

В БУРЯНАХ

Другий том спогадів з громадянської війни на Україні 1920 року.

(Продовження.)

Ранком відділ повстанців відправили на праве крило фронту, блище Дніпра.

До схід сонця бригада рушила далі. Пополудні ми в селі Миронівці, корсунського повіту. Село велике, біля залізниці, з великою цукроварнею. Перед двома днями господарили тут польські драгуни. Всі згадують їх тільки тяжкими прокльонами. Нас привітала велика громада селян, жінок, дівчат й дітей, при в'їзді в село.

Ночуємо в цукроварні. Привозять з фронту ранених. Обірвані-почорнілі хлопці, з ранами в грудях, руках й ногах, усміхаються любо і говорять: — Тай утікають-же пани!...

А селяне тільки здвигують плечима.

— "Господь бог один знає, як це так — говорять нам. — В них така сила, а утікають. Вчора ось тут, на цукроварні, було їх 500 кінних, а як тільки почули перші вистріли, утікли. А село заняло 15 червоноармійців"...

— "Вони тільки одягатися вміють гарно і грабувати, звичайно пани" — додав старий дядько і злісно плюнув в бік.

— З червоних й сліду вже немає — говорили нам, — тільки маленькі банди снуються. А самі через півгодини утікали, аж шапки губили, — сміючись росказував підросток в польській шапці, яку найшов після вчорашньої утечі драгунів.

— Пан любить все хвалитися — кинув хтось з гурту. — В кишені ані шага, на шиї білий комірчик, а під піджаком й сорочки немає. А все кричить, що він пан... В них, щоб не було, починається паном: **Панцирник, пантофель, пантальони**....

І гурт весело засміявся.

Вечером прийшло звідомлення з штабу дивізії:

— "Наші частини успішно наступають, ворог відступає. Бої йдуть біля станції Вільшаниця. Кінна армія посувається вперед. Сьогодня займила таку й таку позицію. Завтра займе такі й такі села"...

Слідимо на мапі за фронтом кінної армії. Вона має довжезний фронт і посувається дуже повільно та тяжко. Проти неї Поляки зґрупували найкращу свою піхоту, кінноту і артилерію.

Ранком рушаємо далі. Приїхали в село Карапиші. Тут був перший, більший бій з білими військами. Їх нечайно розбили наші невеличкі сили на голову. Селяне з великим захопленням росказують про початок і кінець бою.

— Ще вчора ранком пани спокійно ходили по селі і ловили курей, били качки, свині, телята. Робили, що самі хотіли. Нараз, на спінених конях прилітають розвідчики і доносять, що червоні наступають. Почалася трівога. Дзвонили в телефони, сідлали коней, офіцери кричали, всіх наганяли. А під селом затарахкотіло. Кинулися пани туди, позлізали з коней. Почався бій, що тривав дві години. Сонце пекло, на дворі душно. І нараз, цілком з другого кінця села, відки ніхто й не надіявся, вбігло кільканайцять червоноармійців. Вид їх був страшний. Простоволосі, без сорочок. Обличчя чорні від пороху, босі, тільки в штанах і підпезані поясами з набоями.

— "Давай Варшаву!" — закричали всі і кинулися на панів з-заду. Перелякалися пани на смерть і давай утікати, хто куди міг. Головний командір, як побачив "страшних червоних", скочив в бік і прибіг над потічок. Діти пасли в рові корови і справили їх утікати через найбільше багно. З трудом виліз відти командір, вояки потопилися. Командіра догнали біля клуні Семена. Стояв блідий, а в його штанах... був великий непорядок...

Великий гурт червоноармійців і селян вибухнув довгим-росколистим реготом.

Ми рушали далі. По дорозі згадуємо оповідання селян. Справді, для пана-офіцера було страшним явищем бачити напів-голе військо, що виростало відкись за плечима. Хоч червоноармійці зовсім не думали лякати панів своїм "дикунством". Вони тільки тому йшли в бій напів-роздіті, щоби не піти на сонці і легче бігти. А що вони вміють прийти "чудом" ззаду і напасти з криком за спиною, проти цього вельможні понове немає ради... У війні швидче виграє хитрий, як сильний.

Станція і село Вільшаниця взяті червоними військами вчора вечером. Бої йдуть вже біля містечка Рокітно. Наші частини вперто підсуваються до міста Білої Церкви.

Вечером татакав вже в штабі бригади (в попівській кімнаті) телеґраф. Дивізія повідомила, що кінна армія на лівому крилі посувається кожного дня вперед. Таращанська 130 бригада і Богунська 131-а наступають далі, пластунська 132-а все ще залишається в запасі.

Мене знову нападає проклята гарячка і корчить дрож. Остогидло вже, бо ні хворий, ні здоровий. Пю гіркі порошки по десять нараз, (лікар сказав 3 в день) і нічого не помагає. Над вечір вмисно ходив косити траву, щоб забутися, але — теж нічого.

Долітає до нас відгомон недалекої гарматньої стрілянини. На залізниці вигукують броневі (панцерні) потяги і відправляються на підмогу піхоті. В штабній кімнаті безупинно татакає телеґраф, а на дворі, серед місяшної ночі розпливається розгойдана-чарівна українська пісня. Це ординарці для звязку від полків забивають скуку, вичікуючи наказів.

Я підложив під голову деревляну вивіску польської кінної дивізії, що залишилася по панах і заснув твердим сном на тому самому ліжку, на якому ще вчора спав польський ґенерал.

На другий день завзяті бої на фронті. Панське військо зарилося в давно приготованих окопах, обмоталося кільчастим дротом і недопускає до себе червону піхоту. Відомі з геройств Таращанці й Богунці пробували кілька разів наступати, але все вертали назад.

А на далекому лівому крилі фронту кінна армія в числі 20 тисяч шабель поволеньки підсувається і шукає доброго місця, деб прорватися в шляхетське запілля. Проти неї стягнув ворог цілі ескадри літаків, полки артилерії, нові дивізії. Та хитрий пролетарський тратег Буденний помимо цього, починає поволі розбивати каваґерійську дивізію польського ґенерала, під яким за царських часів служив — фельвеблем.

У Вільшаниці все ще наша бригада в запасі. Так і знаємо, що держать нас на найбільш критичну хвилю.

Штаб дивізії переїхав вже на станцію Миронівку.

(Далі буде.)

ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ

найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вийшла з друку? Якщо немаєте її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратить вона вартости навіть тоді, як ви перечитаєте її. Це довша повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітництва в Америці. Коли читаєте, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечитаєте до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читаючи "Карпатську ніч" ви рівночасно багато вчитеся і то в найбільш приступний спосіб, бо ціла книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладинка з артистичним малюнком в двох кольорах.

КУПІТЬ, А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛІЄТЕ! РОЗПОВСЮДНЮЙТЕ СКРІЗЬ ЦЮ КНИЖКУ.

Висилаються книжки за попередним надісланням грошей.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з грішми посилати на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritcard & McGregor
Winnipeg, Man.